

Protokolární vlak do důlního skanzenu Mayrau ve Vinařicích u Kladna dne 13. září 2014.

Foto archiv KDS

Veřejný vlak na trati 11b po 36 letech

Historie trati 11b z Kladna-Dubí přes Vinařice do Zvoleněvsí se ne nápadně začala psát roku 1860, kdy byl ve Zvoleněvsí otevřen cukrovar. Kolejově byl cukrovar napojen až v roce 1873 vlečkou odbočující ze stanice Zvoleněves na tehdejší Pražsko-duchcovské dráze. Tato dráha nebyla koncepčně vhodně postavena, neboť byla ukončena na kopci nad cukrovarem a suroviny musely být od vlaků sváženy dolů lanovkou. Tento způsob přeprav surovin byl velice neefektivní, proto se cukrovar dohodl se společností StEG na výstavbě trati z Kralup nad Vltavou předměstí (tehdejší Mikovice) do Zvoleněvsí s přípojnou vlečkou do areálu cukrovaru. V roce 1884 tak byl zahájen provoz na trati Kralupy nad Vltavou – Zvoleněves.

Na Kladensku se otevíralo stále více dolů a společnost StEG chtěla narušit monopol Buštěhradské dráhy zajišťující odvoz uhlí z této oblasti. V důsledku toho probíhala jednání o prodloužení trati ze Zvoleněvsí. Po zahájení stavebních prací vznikly nově stanice Knovíz a Třebichovice-Vinařice, zastávka s nákladním Pchery a Podlešín zastávka. Do roku 1937 na trati jezdily pouze smíšené vlaky tažené parní lokomotivou, přičemž jízdní doba z Kralup nad Vltavou do Vinařic trvala 90 minut. Po zavedení motorových vozů byla otevřena zastávka Jemníky a v roce 1946 zastávka Saky. Jízdní doby vlaků vedených motorovým vozem se zkrátily na polovinu, přibližně na 40 minut. Na trati až do třicátých let minulého století panoval velmi silný provoz způsobený zejména odvozem uhlí. Probíhala také obsluha cukrovaru ve Zvoleněvsí, který se rozsahem výroby surovin (100 000 tun ročně) dostal až na první místo v Rakousko-Uhersku. Dále se obsluhovala cihelna i lom v Třebichovicích. Avšak po ukončení těžby v některých dolech a zestátnění Buštěhradské dráhy nákladní doprava na této trati dramaticky poklesla.

Po válce trať znovu ožila, když v prosinci roku 1945 byla zahájena osobní doprava z Kralup nad Vltavou přes Vinařice až do Kladna-Dubí. Nově byly otevřeny zastávky Tuhaň a Švermov-Hnidousy. Násobně tak stoupl zájem cestujících o železniční spojení do zaměstnání na směny v Poldovce (hut' POLDI) a okolních uhelných dolech. Naopak nákladní doprava se v této době potýkala s velkou krizí. Statistiky uvádějí, že v roce 1965 byl ve Vinařicích roční obrát 432 vozů a o čtyři roky později už jen 40 vozů. Rozšiřováním autobusové dopravy začal postupně klesat i počet cestujících, počet vlakových spojů ubýval a trať vlivem nedostatečné údržby chátrala. Traťová rychlost byla postupně téměř na celé trati omezena na 20 km/h, těsně před ukončením provozu místy na 10 km/h.

Dne 28. května 1982 padlo rozhodnutí o zrušení tratě a provoz na ní byl zastaven. Jediná obec, která odmítala zrušení trati, byly Jemníky. Tato obec neměla totiž žádné silniční připojení směrem do Kladna. Následkem zrušení trati zde byla v krátké době vybudována nová silnice do Pcher. Úsek trati z Vinařic do Zvoleněvsí byl záhy vytrhán. Bývalá vlečka z Tuhaně do Vinařic,

ale i samotné nádraží Vinařice měly více štěstí. Z dráhy se opět stala vlečka a Vinařice si vybralo jako svou základnu železniční vojsko, které úsek kompletně opravilo a nyní je z nádraží sklad Správy státních hmotných rezerv.

V roce 2014, po dlouhých letech, se přece jen na této dráze objevil vlak. Společnost Kladenská dopravní a strojní, s. r. o., ve spolupráci se Středočeským krajem a Sládečkovým vlastivědným muzeem v Kladně zprovoznila odbočnou větev do důlního skanzenu Mayrau ve Vinařicích u Kladna. Dnes je celý komplex součástí Hornického skanzenu a pravidelně jsou sem vypravovány několikrát do roka zvláštní jízdy pro veřejnost. Tyto jízdy organizuje a zabezpečuje společnost Kladenská dopravní a strojní, s. r. o., svým motorovým vozem řady 810. Avšak jednou ročně lze na této vlečce shlédnout i „velkou“ soupravu složenou z vozů klasické stavby. Zlomový okamžik nastal na sklonku roku 2017, kdy vznikl nápad nabídnout veřejnosti zážitkovou jízdu po celé bývalé trati 11b. Po dlouhých a intenzivních přípravách byl 24. března 2018 vypraven společností Kladenská dopravní a strojní, s. r. o., zážitkový vlak „Po stopách industriálního Kladna“. Tato netradiční jízda umožnila cestujícím projížďku po trati, kde poslední veřejný osobní vlak projel před dlouhými 36 lety. Soupravu výletního vlaku tvořila lokomotiva 730.624 a osobní vozy typu Bc, BR a Bc. Celkem toho dne proběhly dvě jízdy a tato ojedinělá akce u cestujících veřejnosti vzbudila velký zájem.

Text a neoznačené foto Martin Šarman, spolupráce Radek Šauer

Fotografie pořízená na úplném konci fyzicky existující dráhy ve Vinařicích evokuje příjezdící vlak od Zvoleněvsí do Vinařic.